

نظر شما این تبصره خودش باعث حساسیت نمی‌شود؟ مثلاً اگر همه طرح‌ها را شفاف کنیم و یک مسئله مهمی را یکدفعه بخواهیم غیرعلنی و غیرشفاف کنیم بیشتر باز خورد منفی از سوی مردم ندارد؟ برای مثال نمایندگان موضوع حساسی مثل گران شدن بنزین را می‌خواهند تصویب کنند و برای فرار از فشار روانی آن، طرح را غیرشفاف می‌کنند.

پرنیان: دقیقاً همین است، شما اولاً که وقتی این باب را باز می‌کنید باید راجع به تک تک مخفی‌سازی‌هایی که بخواهید انجام دهید پاسخگو باشید و حساسیتی که امکان داشت ایجاد نشود را خودمان با دست خودمان ایجاد می‌کنیم. ما داریم راجع به آدم‌هایی صحبت می‌کنیم که امکان خطا راجع به آن‌ها وجود دارد و گرنه نماینده‌ای که فقط منافع ملی را در نظر می‌گیرد و کاری به لابی‌های پشت پرده ندارد چه شفافیت‌آرا باشد و چه نباشد رأی درستش را می‌دهد؛ ما درباره رفتار نماینده‌هایی صحبت می‌کنیم که ممکن است اسیر این آلودگی‌های حاشیه مجلس شوند؛ این فرد در بحثی که شفاف‌سازی در آن برای مردم اهمیتی ندارد، به هر سمتی که بخواهد رأی می‌دهد؛ در آن حالتی هم که موضوع پوپولیستی است یعنی ظاهر موضوع به نفع مردم اما باطنش به نفع اصحاب قدرت است، به همان چیزی که هم مردم و هم اصحاب قدرت رضایت دارند رأی می‌دهد؛ تنها در یک حالت است که خواسته‌های آن نهاد‌های قدرتمند از خواسته‌های مردم متفاوت می‌شود و در این حالت فرض می‌گیریم که منفعت در آن است که خواسته مردم محقق شود. سؤال می‌کنیم: چند طرح در طول یک سال، در مجلس وجود دارد که این حالت را داشته باشد؟ به نظر من بیش از یک عدد نیست و همین یک یا دو موضوع را خیلی راحت مخفی‌سازی می‌کنند. بالاخره کسی که در مجلس قدرت داشته باشد، قدرت لابی‌گری داشته باشد یا سرلقه جریان‌های اصلی مجلس باشد اگر بخواهد این کار را انجام دهد می‌تواند به راحتی رأی ۵۰ درصد مجلس را بگیرد که مخفی‌سازی کند و وقتی مخفی‌سازی کند دوباره برمی‌گردیم به نقطه اول. یعنی هزینه‌هایش را پرداختیم و حالا موقع سودش هم که شد، سودی گیرمان نیامد. ما نمی‌توانیم مکانیسم مخفی‌سازی رأی را برداریم، یعنی اصلاً نمی‌شود این کار را کرد، چون بالاخره رأی‌گیری‌های محرمانه حتماً در دستور کار مجلس هست؛ پس

این حرفی که شما زدید که در چنین مواقعی این مخفی‌سازی دوباره خودش التهاب‌آفرینی می‌کند کاملاً فرمایش درستی است.

پرنیان: با در نظر گرفتن مزایا، معایب و جوانب آن، به نظر شما در حال حاضر این طرح به صلاح کشور هست یا باید اصلاحاتی صورت بگیرد یا فعلاً شرایط برای آن به کلی مهیا نیست. اگر نظر شما به تعویق افتادن آن است چه راهکارهای جایگزینی در نظر دارید؟

پرنیان: داستان این است که اولاً که ما داریم مجلس فعلی را می‌بینیم و خیلی از آسیب‌ها را در شرایط مجلس فعلی نمی‌توان متوجه شد. ما فکر می‌کنیم همیشه قرار است این مجلس باشد و چنین استفاده‌هایی از شفافیت‌آرا شود؛ اما شما فرض کنید که دوران این مجلس به پایان می‌رسد و ما با مجلس‌های بعدی مواجه خواهیم بود که ممکن است درگیری‌های سیاسی و نظری‌شان کاملاً متفاوت باشد و بحث‌هایی در حوزه‌های فرهنگی، حجاب، عفاف، خانواده، زنان و امثال این‌ها مطرح شود که همین الان حساسیت‌های زیادی راجع به آن‌ها وجود دارد و رسانه‌های معاند روی آن تبلیغ می‌کنند و بخواهد تبدیل به طرح شود. آن وقت می‌بینیم که جلوی چنین طرح‌هایی چقدر سخت می‌توان ایستاد. یعنی طرح‌هایی که ممکن است هزینه زیادی داشته باشد که نماینده‌ای بخواهد جلویش قد علم کند و رأی مخالف بدهد؛ آن وقت باید آنجا چه کاری کنیم؟

با مجموع نکاتی که خدمتان عرض کردم تا به حال پیشنهاد جایگزینی ندیدم و نه تنها پیشنهاد جایگزینی ندیدم بلکه تلاشی هم برای پیشنهاد جایگزین ندیدم و حتی ماقبل آن اصلاً بحثی راجع به پیشنهادات اصلاحی مطرح نمی‌شود زیرا راجع به آسیب‌ها چیزی مطرح نمی‌شود؛ الان شما سری به رسانه‌ها بزنید، تقریباً تمام رسانه‌ها متفق‌القول از بحث شفافیت‌آرا حمایت می‌کنند، البته طبیعی هم هست، آن‌ها رسانه هستند و دنبال خوراک رسانه‌ای خودشان هستند و اتفاقاً آن‌هایی که در تصمیم‌گیری‌های مجلس ذی‌نفع هستند و دوست دارند هرچه بیشتر بر تصمیمات نماینده‌ها نفوذ کنند و اثرگذار باشند خوشحال هستند و همه جوره در این داستان می‌دمند؛ اما مسئله این است که اصلاً بحثی از سمت مخالف‌ها شکل نمی‌گیرد و این

امر مثال بارز تأثیر فشار افکار عمومی است؛ چندین نماینده مجلس وجود دارند که مخالف جدی شفافیت‌آرا هستند اما جرئت پذیرش هزینه‌های عمومی، اجتماعی و رسانه‌ای آن را ندارند که آسیب‌هایشان را مطرح کنند؛ من نمی‌خواهم بگویم حتماً طرح را یا صد درصد لغو کنیم یا صد درصد اجرا کنیم؛ بحث این است که الان یکسری آسیب‌هایی به ذهن هر کسی می‌رسد، مخصوصاً آن‌هایی که تجربه داشتند، باید بنشینیم راجع به این‌ها فکر کنیم، این‌ها آسیب‌هایی است که باید به آن‌ها جواب داده شود، سولاتی است که راجع به این طرح باید پاسخ داده شود. من تا به حال پیشنهاد مناسب جایگزین راجع به طرح شفافیت‌آرا که این آسیب‌ها را در آن پوشش داده باشد ندیدم و با این طرحی هم که الان مطرح است به همین

” مسئله این است که اصلاً بحثی از سمت مخالف‌ها شکل نمی‌گیرد و این امر مثال بارز تأثیر فشار افکار عمومی است؛ چندین نماینده مجلس وجود دارند که مخالف جدی شفافیت‌آرا هستند اما جرئت پذیرش هزینه‌های عمومی، اجتماعی و رسانه‌ای آن را ندارند. ”

دلایلی که عرض کردم مخالف هستم و به نظرم باید از دستور کار خارج شود. گرچه من کاملاً موافق هستم که حتماً باید طرح جامع تدریجی شفافیت مجلس در دستور کار قرار بگیرد و ما خودمان هم پیگیر و حامی این مسئله هستیم و پیشنهاد دهنده شاخص‌های شفافیت مجلس بودیم. اما نکته مهم این است که باید به بحث شفافیت نگاه جمعی شود؛ ده‌ها مورد شفافیت در مجلس هست که اگر اجرا شود هیچ یک از این آسیب‌ها را راجع به آن نمی‌توان خیلی مطرح کرد؛ یعنی حداقل آسیب‌های جدی‌ای ندارند. اما از طرح شفافیت‌آرا آسیب‌های جدی‌ای به ذهن می‌رسد؛ باید راجع به این‌ها صحبت و بررسی شود، پیشنهادات جایگزینی بیاید که این آسیب‌ها را پوشش دهد ولی وقتی باب این گفت‌وگو بسته شود طبیعی است که نمی‌توان امید هم داشت که مسائلش حل شود.